ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 15ης Δεκεμβρίου 2011 *

Στην υπόθεση C-409/10,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bundesfinanzhof (Γερμανία) με απόφαση της 29ης Ιουνίου 2010, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 16 Αυγούστου 2010, στο πλαίσιο της δίκης

Hauptzollamt Hamburg-Hafen

κατά

Afasia Knits Deutschland GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, M. Safjan, M. Ilešič (εισηγητή), E. Levits και M. Berger, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: J. Mazák
γραμματέας: B. Fülöp, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 7ης Ιουλίου 2011,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Afasia Knits Deutschland GmbH, εκπροσωπούμενη από τους H. von Zanthier και M. Stawska-Höbel, Rechtsanwälte,

— η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Smolek,

— η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον G. Albenzio, avvocato dello Stato,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους A. Bordes και B.-R. Killmann,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 15ης Σεπτεμβρίου 2011,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 32 του πρωτοκόλλου 1 του παραρτήματος V της συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ των μελών της ομάδας των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφετέρου, που υπογράφηκε στο Κοτονού, στις 23 Ιουνίου 2000 (ΕΕ 2000, L 317, σ. 3), και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 2003/159/ΕΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2002 (ΕΕ 2003, L 65, σ. 27, στο εξής: συμφωνία του Κοτονού), καθώς και του άρθρου 220 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 2700/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2000 (ΕΕ L 311, σ. 17, στο εξής: τελωνειακός κώδικας).

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Hauptzollamt Hamburg-Hafen (τελωνειακή αρχή του λιμένα του Αμβούργου, στο εξής: Hauptzollamt) και της Afasia Knits Deutschland GmbH (στο εξής: Afasia) με αντικείμενο εκ των υστέρων καταβολή εισαγωγικών δασμών από την εταιρία αυτή λόγω της εισαγωγής υφασμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το νομικό πλαίσιο

Η συμφωνία του Κοτονού

3 Η συμφωνία του Κοτονού τέθηκε σε ισχύ την 1η Απριλίου 2003. Εντούτοις, κατ' εφαρμογή της αποφάσεως 1/2000 του Συμβουλίου Υπουργών ΑΚΕ-ΕΚ, της 27ης Ιουλίου 2000, περί μεταβατικών μέτρων που ισχύουν από τις 2 Αυγούστου 2000 μέχρι την έναρξη ισχύος της συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΑΚΕ-ΕΚ (ΕΕ L 195, σ. 46), όπως παρατάθηκε με την απόφαση 1/2002 του Συμβουλίου Υπουργών ΑΚΕ-ΕΚ, της 31ης Μαΐου 2002 (ΕΕ L 150, σ. 55), η συμφωνία αυτή άρχισε να εφαρμόζεται ήδη από τις 2 Αυγούστου 2000.

4 Στις 25 Ιουνίου 2005 υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο τροποποιητική συμφωνία η οποία άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 2008. Στις 14 Ιουνίου 2010 εκδόθηκε η απόφαση 2010/648/ΕΕ του Συμβουλίου για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της συμφωνίας για την τροποποίηση για δεύτερη φορά της συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ της ομάδας κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφετέρου, η οποία υπεγράφη στο Κοτονού στις 23 Ιουνίου 2000, όπως αναθεωρήθηκε για πρώτη φορά στο Λουξεμβούργο στις 25 Ιουνίου 2005 (ΕΕ L 287, σ. 1). Εντούτοις, λαμβανομένου υπόψη του χρόνου των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, αυτή συνεχίζει να διέπεται από τους κανόνες της συμφωνίας του Κοτονού, στην αρχική της εκδοχή.

5 Κατά το άρθρο 100 της συμφωνίας του Κοτονού, «[τ]α πρωτόκολλα και τα παραρτήματα που συνάπτονται στην παρούσα συμφωνία αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της. […]»

6 Το παράρτημα V της συμφωνίας του Κοτονού, το οποίο τιτλοφορείται «Εμπορικό καθεστώς που ισχύει κατά την προπαρασκευαστική περίοδο που αναφέρεται στο άρθρο 37, παράγραφος 1», όριζε στο άρθρο 1 ότι «[τ]α προϊόντα καταγωγής κρατών ΑΚΕ εισάγονται στην Κοινότητα άνευ δασμών και φόρων ισοδυνάμου αποτελέσματος».

7 Το πρωτόκολλο 1 του εν λόγω παραρτήματος V, σχετικά με τον ορισμό της έννοιας «καταγόμενα προϊόντα» ή «προϊόντα καταγωγής» και με τις μεθόδους διοικητικής συνεργασίας (στο εξής: πρωτόκολλο 1), όριζε στο άρθρο του 2, παράγραφος 1:

«Για την εφαρμογή των διατάξεων του παραρτήματος V […], τα παρακάτω προϊόντα θεωρούνται ως καταγωγής των κρατών ΑΚΕ:

α) τα προϊόντα που παράγονται εξ ολοκλήρου στα κράτη ΑΚΕ κατά την έννοια του άρθρου 3 του παρόντος πρωτοκόλλου·

β) τα προϊόντα που παράγονται στα κράτη ΑΚΕ αλλά περιέχουν και ύλες που δεν έχουν παραχθεί εξ ολοκλήρου σ' αυτά, υπό την προϋπόθεση ότι οι ύλες αυτές έχουν υποστεί στα κράτη ΑΚΕ επεξεργασίες ή μεταποιήσεις επαρκείς κατά την έννοια του άρθρου 4 του παρόντος πρωτοκόλλου.»

8 Στον τίτλο IV του πρωτοκόλλου 1, ο οποίος τιτλοφορείται «Απόδειξη καταγωγής», περιλαμβανόταν μεταξύ άλλων το άρθρο 14 του πρωτοκόλλου αυτού, του οποίου η παράγραφος 1 προέβλεπε:

«1. Προϊόντα καταγωγής των κρατών ΑΚΕ εμπίπτουν κατά την εισαγωγή τους στην Κοινότητα στο παράρτημα V εφόσον υποβληθεί:

α) πιστοποιητικό κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR.1 [στο εξής: πιστοποιητικό EUR.1] […]

[…]»

9 Το άρθρο 15, παράγραφος 1, του εν λόγω πρωτοκόλλου διευκρίνιζε ότι το πιστοποιητικό EUR.1 εκδιδόταν από τις τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής. Κατά την παράγραφο 3 του ιδίου άρθρου, «[ο] εξαγωγέας που ζητεί την έκδοση [πιστοποιητικού EUR.1] πρέπει να είναι σε θέση να υποβάλει ανά πάσα στιγμή, εάν του ζητηθεί από τις τελωνειακές αρχές του κράτους ΑΚΕ εξαγωγής στο οποίο εκδίδεται το πιστοποιητικό […], κάθε κατάλληλο έγγραφο για την απόδειξη του χαρακτήρα καταγωγής των σχετικών προϊόντων […]».

10 Κατά το άρθρο 28, παράγραφος 1, του ιδίου πρωτοκόλλου, ο εν λόγω εξαγωγέας πρέπει να φυλάσσει επί τρία τουλάχιστον έτη τα έγγραφα που αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο 15, παράγραφος 3.

11 Ο τίτλος V του πρωτοκόλλου 1, ο οποίος τιτλοφορείται «Ρυθμίσεις για τη διοικητική συνεργασία» περιελάμβανε μεταξύ άλλων τα άρθρα 31 και 32 του πρωτοκόλλου αυτού, τα οποία τιτλοφορούνταν «Αμοιβαία συνδρομή» και «Έλεγχος των πιστοποιητικών καταγωγής» αντιστοίχως.

12 Το εν λόγω άρθρο 31 όριζε στις παραγράφους του 1 και 2, πρώτο εδάφιο:

«1. Τα κράτη ΑΚΕ κοινοποιούν στην Επιτροπή υποδείγματα των αποτυπωμάτων των χρησιμοποιούμενων σφραγίδων καθώς και τις διευθύνσεις των τελωνειακών αρχών που είναι αρμόδιες για την έκδοση και τον έλεγχο των [πιστοποιητικών EUR.1] και των δηλώσεων τιμολογίου.

Τα [πιστοποιητικά EUR.1] και οι δηλώσεις τιμολογίου γίνονται δεκτά για την εφαρμογή του προτιμησιακού καθεστώτος από την ημερομηνία που οι πληροφορίες λαμβάνονται από την Επιτροπή.

Η Επιτροπή διαβιβάζει τις πληροφορίες αυτές στις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών.

2. Για να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου, η Κοινότητα [...] και τα κράτη ΑΚΕ παρέχουν αμοιβαία συνδρομή, μέσω των αρμοδίων τελωνειακών υπηρεσιών, για τον έλεγχο της γνησιότητας των πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1, των δηλώσεων τιμολογίου ή των δηλώσεων προμηθευτή και της ακρίβειας των πληροφοριών που περιέχονται σ' αυτά τα έγγραφα.»

13 Το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου 1 όριζε:

«1. Ο μεταγενέστερος έλεγχος των πιστοποιητικών καταγωγής πραγματοποιείται δειγματοληπτικά ή κάθε φορά που οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής έχουν βάσιμες αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα τέτοιων εγγράφων, τον χαρακτήρα καταγωγής των σχετικών προϊόντων ή την εκπλήρωση των λοιπών απαιτήσεων του παρόντος πρωτοκόλλου.

2. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1, οι τελωνειακές αρχές της χώρας εισαγωγής οφείλουν να επιστρέφουν το πιστοποιητικό κυκλοφορίας EUR.1 και το τιμολόγιο, αν έχει υποβληθεί, τη δήλωση τιμολογίου ή αντίγραφο των εν λόγω εγγράφων στις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής, αναφέροντας, όπου κρίνεται σκόπιμο, τους λόγους που δικαιολογούν την έρευνα. Προς επίρρωση της αίτησής τους για έλεγχο, αυτές παρέχουν όλα τα έγγραφα και όλες τις πληροφορίες που έχουν συγκεντρώσει και που δικαιολογούν την υποψία ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στο πιστοποιητικό καταγωγής είναι ανακριβείς.

3. Ο έλεγχος διενεργείται από τις τελωνειακές αρχές της χώρας εξαγωγής. Για τον σκοπό αυτό, αυτές έχουν το δικαίωμα να ζητούν την προσκόμιση κάθε αποδεικτικού στοιχείου και να διενεργούν ελέγχους των λογιστικών βιβλίων του εξαγωγέα καθώς και οποιονδήποτε άλλο έλεγχο κρίνουν αναγκαίο.

[...]

5. Οι τελωνειακές αρχές που ζητούν τη διενέργεια του ελέγχου πρέπει να ενημερώνονται για τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού το ταχύτερο δυνατό. Τα εν λόγω αποτελέσματα πρέπει να ορίζουν σαφώς αν τα έγγραφα είναι γνήσια και αν τα σχετικά προϊόντα μπορούν πράγματι να θεωρηθούν ως προϊόντα καταγωγής κρατών ΑΚΕ […] και ότι πληρούν τις λοιπές απαιτήσεις του παρόντος πρωτοκόλλου.

[…]

7. Όταν από τη διαδικασία ελέγχου ή από οποιαδήποτε άλλη διαθέσιμη πληροφορία προκύπτουν ενδείξεις ότι οι διατάξεις του παρόντος πρωτοκόλλου παραβιάζονται, το κράτος ΑΚΕ με δική του πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήσεως της Κοινότητας διεξάγει τις κατάλληλες έρευνες ή φροντίζει για τη διεξαγωγή τους με τη δέουσα ταχύτητα ώστε τέτοιες παραβιάσεις να προσδιορίζονται και να προλαμβάνονται, δύναται δε να καλεί την Κοινότητα να συμμετέχει στις εν λόγω έρευνες.»

Ο τελωνειακός κώδικας

14 Ο τελωνειακός κώδικας καταργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 450/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (εκσυγχρονισμένος τελωνειακός κώδικας) (ΕΕ L 145, σ. 1), του οποίου ορισμένες ρυθμίσεις άρχισαν να εφαρμόζονται από τις 24 Ιουνίου 2008. Εντούτοις, λαμβανομένου υπόψη του χρόνου των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, αυτή συνεχίζει να διέπεται από τους κανόνες του τελωνειακού κώδικα.

15 Το άρθρο 220, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο της διαφοράς της κύριας δίκης όριζε ότι «[ό]ταν το ποσό των δασμών που προκύπτουν από τελωνειακή οφειλή δεν έχει καταλογισθεί […] ή έχει καταλογισθεί σε ύψος χαμηλότερο εκείνου που νομίμως οφειλόταν, ο καταλογισμός του ποσού των

δασμών που έχει ή που απομένει να εισπραχθεί, πρέπει να γίνει σε διάστημα δύο ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία η τελωνειακή αρχή αντιλήφθηκε την κατάσταση αυτή και είναι σε θέση να υπολογίσει το νομίμως οφειλόμενο ποσό και να ορίσει τον οφειλέτη (καταλογισμός εκ των υστέρων). […]».

16 Εντούτοις, στην παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου 220 προβλέπονταν εξαιρέσεις από την εκ των υστέρων βεβαίωση. Είχε ως εξής:

«[…] δεν επιτρέπεται εκ των υστέρων καταλογισμός όταν:

[…]

β) το νομίμως οφειλόμενο ποσό των δασμών δεν βεβαιώθηκε από λάθος των ίδιων των τελωνειακών αρχών, το οποίο λογικά δεν μπορούσε να ανακαλυφθεί από τον οφειλέτη, εφόσον ο τελευταίος ενήργησε με καλή πίστη και τήρησε όλες τις διατάξεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία όσον αφορά την τελωνειακή διασάφηση.

Όταν το προτιμησιακό καθεστώς ενός εμπορεύματος θεσπίζεται βάσει συστήματος διοικητικής συνεργασίας με τη συμμετοχή των αρχών τρίτης χώρας, η χορήγηση πιστοποιητικού από τις εν λόγω αρχές, εφόσον αυτό αποδειχθεί ανακριβές, συνιστά σφάλμα το οποίο δεν όφειλε ευλόγως να έχει γίνει αντιληπτό κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου.

Η έκδοση ανακριβούς πιστοποιητικού, ωστόσο, δεν συνιστά σφάλμα εάν το πιστοποιητικό βασίζεται σε ανακριβή έκθεση των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα, εκτός εάν, ιδίως, είναι προφανές ότι οι αρμόδιες για την έκδοσή του αρχές γνώριζαν ή θα έπρεπε να γνωρίζουν ότι τα εμπορεύματα δεν πληρούν τους απαιτούμενους όρους προκειμένου να επωφεληθούν προτιμησιακής μεταχείρισης.

Ο υπόχρεος μπορεί να επικαλεστεί την καλή του πίστη εφόσον μπορεί να αποδείξει ότι, κατά την περίοδο των συγκεκριμένων εμπορικών πράξεων, κατέβαλε κάθε επιμέλεια ώστε να εξακριβωθεί ότι τηρούνται όλες οι προϋποθέσεις για την προτιμησιακή μεταχείριση.

[…]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

17 Η Afasia ανήκει σε όμιλο εταιριών ο οποίος εμπορεύεται υφάσματα. Ο όμιλος αυτός έχει την κύρια έδρα του στο Χονγκ Κονγκ (Κίνα) και έχει ιδρύσει επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων, στην Τζαμάικα.

18 Το 2002 η Afasia ζήτησε να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ένωση πλείονα φορτία υφασμάτων που προέρχονταν από την εταιρία ARH Enterprises Ltd (στο εξής: ARH), η οποία είναι μία από τις τζαμαϊκανές επιχειρήσεις που ανήκουν στον εν λόγω όμιλο.

19 Η Afasia έλαβε την άδεια να θέσει σε ελεύθερη κυκλοφορία τα εν λόγω εμπορεύματα βάσει της ενδείξεως ότι αυτά ήταν τζαμαϊκανής καταγωγής καθώς και βάσει της προσκομίσεως πιστοποιητικών EUR.1 εκδοθέντων από τις τζαμαϊκανές τελωνειακές αρχές τα οποία βεβαίωναν την εν λόγω καταγωγή.

20 Στο πλαίσιο αποστολής η οποία πραγματοποιήθηκε στην Τζαμάικα τον Μάρτιο του 2005 από την Επιτροπή, και ειδικότερα από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), κατόπιν προσκλήσεως του τζαμαϊκανού Υπουργείου Εξωτερικών και Εξωτερικού Εμπορίου, της οποίας αφορμή ήταν η υποψία παρατυπιών, ελέγχθηκαν τα πιστοποιητικά EUR.1 που είχαν χορηγηθεί από το 2002 έως το 2004. Τα αποτελέσματα της αποστολής αυτής καταγράφηκαν σε πρακτικά με ημερομηνία 23 Μαρτίου 2005, τα οποία καταχωρίστηκαν σε χαρτί που έφερε το λογότυπο της Επιτροπής. Τα πρακτικά αυτά υπογράφηκαν από εκείνους που συμμετείχαν στην αποστολή καθώς και, για λογαριασμό της Τζαμάικα, από τον μόνιμο γραμματέα του Υπουργείου Εξωτερικών και Εξωτερικού Εμπορίου.

21 Στα εν λόγω πρακτικά βεβαιώνεται ότι:

— οι τζαμαϊκανοί εξαγωγείς, μεταξύ των οποίων και η ARH, είχαν παραβεί τις διατάξεις της συμφωνίας του Κοτονού, επειδή τα περισσότερα ή το σύνολο των προϊόντων που είχαν εξαχθεί προς την Ένωση είχαν κατασκευαστεί από έτοιμα μέρη καταγωγής Κίνας ή ήταν έτοιμα υφάσματα καταγωγής Κίνας·

— ήταν εντούτοις πιθανό ορισμένα από τα εμπορεύματα που είχαν εξαχθεί να ήταν τζαμαϊκανής καταγωγής, καίτοι οι οικείοι εξαγωγείς δεν ήταν σε θέση να παράσχουν σχετικά αποδεικτικά στοιχεία στους υπεύθυνους της έρευνας·

— οι τζαμαϊκανοί εξαγωγείς είχαν προβεί σε ψευδείς δηλώσεις όσον αφορά την καταγωγή των εμπορευμάτων στην αίτησή τους για την έκδοση πιστοποιητικών EUR.1 πράγμα που, λόγω του επαγγελματικού τρόπου αποκρύψεως της καταγωγής των εμπορευμάτων, δυσχερώς μπορούσε να εντοπισθεί από τις τζαμαϊκανές αρχές. Αυτές, επομένως, είχαν ενεργήσει επιμελώς και καλοπίστως, και

— ότι οι τζαμαϊκανές τελωνειακές αρχές συμπεραίνουν ότι τα πιστοποιητικά EUR.1 που είχαν εκδοθεί από το 2002 είναι ανακριβή και, κατά συνέπεια, άκυρα.

22 Λόγω της ελλείψεως συνεργασίας κατά την έρευνα από τους ιδιοκτήτες του ομίλου Afasia και του γεγονότος ότι δεν βρέθηκε κανένα έγγραφο κατά την επίσκεψη στα εργοστάσια και τα γραφεία της ARH, τα αποτελέσματα της έρευνας που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη σκέψη βασίστηκαν, ιδίως, στον έλεγχο των εγγράφων μεταφοράς καθώς και σχετικών με τα φορτία των εξαχθέντων εμπορευμάτων εγγράφων που είχαν στη διάθεσή τους οι τζαμαϊκανές αρχές, καθώς επίσης και σε σύγκριση του περιεχομένου των εγγράφων αυτών με εκείνο εγγράφων που διαβιβάστηκαν από τις κινεζικές τελωνειακές αρχές στους υπεύθυνους της έρευνας. Από αυτήν την εξέταση και σύγκριση προέκυψε ότι τα περισσότερα από τα εμπορεύματα των εν λόγω φορτίων δεν είχαν παραχθεί στην Τζαμάικα, αλλά είχαν είτε δημιουργηθεί από έτοιμα υφάσματα καταγωγής Κίνας είτε επρόκειτο για έτοιμα υφάσματα κινεζικής καταγωγής.

23 Στις 3 Μαΐου 2005 το Hauptzollamt επέβαλε εκ των υστέρων δασμό ποσού 62 323,45 ευρώ που αναλογούσε στα επίμαχα φορτία υφασμάτων.

24 Η Afasia αμφισβήτησε την απόφαση αυτή υποστηρίζοντας ότι είχε καταστεί αδύνατη η προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων για την τζαμαϊκανή καταγωγή των εμπορευμάτων λόγω της καταστροφής, από τυφώνα το 2004, των εργοστασίων παραγωγής στην Τζαμάικα. Εξάλλου, τα πιστοποιητικά EUR.1 που είχαν αρχικώς εκδοθεί από τις τζαμαϊκανές αρχές ίσχυαν ακόμη, δεδομένου ότι δεν είχαν προσηκόντως ακυρωθεί από αυτές.

25 Κατόπιν της απορρίψεως από το Hauptzollamt της ως άνω αιτήσεως θεραπείας, η Afasia προσέφυγε ενώπιον του Finanzgericht Hamburg (φορολογικό δικαστήριο του Αμβούργου). Αυτό δέχθηκε την προσφυγή, για τον λόγο ότι, σε αντίθεση με τις απαιτήσεις της συμφωνίας του Κοτονού, οι διαπιστώσεις που είχαν ως συνέπεια την εκ

των υστέρων είσπραξη εισαγωγικών δασμών δεν στηρίζονταν σε αίτηση προς τις τζαμαϊκανές τελωνειακές αρχές για έλεγχο ούτε σε έλεγχο που διεξήχθη από αυτές, αλλά σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε από τις υπηρεσίες της Επιτροπής. Τα σχετικά με τα επίμαχα φορτία εμπορευμάτων πιστοποιητικά EUR.1 δεν είχαν, κατά συνέπεια, προσηκόντως ακυρωθεί. Επιπλέον, το δικαστήριο αυτό έκρινε ότι η Afasia είχε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς το ότι η εισαγωγή των εν λόγω φορτίων εμπορευμάτων είχε γίνει νομίμως.

26 Το Hauptzollamt άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Bundesfinanzhof (ομοσπονδιακό φορολογικό δικαστήριο), το οποίο, έχοντας αμφιβολίες ως προς τη βασιμότητα των εκτιμήσεων του Finanzgericht Hamburg, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Συνάδει προς το άρθρο 32 του [πρωτοκόλλου 1], το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβαίνει κατ' ουσίαν η ίδια στον εκ των υστέρων έλεγχο χορηγηθέντων πιστοποιητικών καταγωγής στη χώρα εξαγωγής, έστω και με τη στήριξη των εκεί αρχών, και μπορεί να γίνει συναφώς λόγος για αποτέλεσμα ελέγχου υπό την έννοια της διατάξεως αυτής, εάν τα ληφθέντα με τον τρόπο αυτόν αποτελέσματα του ελέγχου της Επιτροπής καταχωρίστηκαν σε πρωτόκολλο, το οποίο συνυπογράφεται από εκπρόσωπο της κυβερνήσεως της χώρας εξαγωγής;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

2) Σε περίπτωση όπως αυτή της κύριας δίκης, κατά την οποία [πιστοποιητικά EUR.1] που χορηγήθηκαν εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος από τη χώρα εξαγωγής ακυρώθηκαν, επειδή δεν κατέστη δυνατόν να επιβεβαιωθεί η καταγωγή του προϊόντος επί τη βάσει του εκ των υστέρων διεξαχθέντος ελέγχου, πλην όμως δεν είναι δυνατόν να αποκλειστεί ότι κάποια από τα εξαχθέντα προϊόντα πληρούσαν τις προϋποθέσεις καταγωγής, μπορεί ο οφειλέτης δασμών, στηριζόμενος στο άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', δεύτερο και τρίτο εδάφιο, του

[τελωνειακού κώδικα], να επικαλεστεί την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης ισχυριζόμενος ότι τα προσκομισθέντα στην περίπτωσή του [πιστοποιητικά EUR.1] που αποσκοπούν στην προτιμησιακή μεταχείριση ήσαν πιθανώς ακριβή και, επομένως, στηρίζονταν σε ακριβή έκθεση των πραγματικών στοιχείων εκ μέρους του εξαγωγέα;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

27 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινισθεί, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου 1 έχει την έννοια ότι τα αποτελέσματα εκ των υστέρων ελέγχου πιστοποιητικών EUR.1 που έχουν εκδοθεί από κράτος ΑΚΕ δεσμεύουν τις αρχές του κράτους μέλους όπου εισήχθησαν τα αναγραφόμενα στα πιστοποιητικά αυτά εμπορεύματα, όταν ο έλεγχος αυτός συνίσταται κατ' ουσίαν σε έρευνα που διεξήχθη, σε εκείνο το κράτος ΑΚΕ, από την Επιτροπή και τα εν λόγω αποτελέσματα γνωστοποιούνται στις εν λόγω αρχές με πρακτικά τα οποία έχει συνυπογράψει εκπρόσωπος του εν λόγω κράτους ΑΚΕ.

28 Όπως έχει ήδη κρίνει το Δικαστήριο, το σύστημα διοικητικής συνεργασίας που θεσπίζεται από πρωτόκολλο το οποίο προβλέπει, σε παράρτημα συμφωνίας συναφθείσας μεταξύ της Ένωσης και τρίτης χώρας, κανόνες σχετικούς με την καταγωγή των προϊόντων στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των αρχών του κράτους μέλους εισαγωγής και του κράτους εξαγωγής (αποφάσεις της 9ης Φεβρουαρίου 2006, C-23/04 έως C-25/04, Σφακιανάκης, Συλλογή 2006, σ. I-1265, σκέψη 21, και της 1ης Ιουλίου 2010, C-442/08, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 2010, σ. I-6457, σκέψη 70).

29 Όσον αφορά, ειδικότερα, τον εκ των υστέρων έλεγχο πιστοποιητικών EUR.1 που έχουν εκδοθεί από κράτος εξαγωγής, τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξαν οι αρχές του κράτους αυτού δεσμεύουν το κράτος μέλος εισαγωγής. Πράγματι, η συνεργασία που καθιερώνεται από πρωτόκολλο σχετικό με την καταγωγή προϊόντων μπορεί να λειτουργήσει μόνον αν το κράτος εισαγωγής αναγνωρίζει τις εκτιμήσεις στις οποίες έχουν προβεί νομίμως οι αρχές του κράτους εξαγωγής (αποφάσεις της 17ης Ιουλίου 1997, C-97/95, Pascoal & Filhos, Συλλογή 1997 σ. I-4209, σκέψη 33· Επιτροπή κατά Γερμανίας, προπαρατεθείσα, σκέψεις 72 και 73, καθώς και της 25ης Φεβρουαρίου 2010, C-386/08, Brita, Συλλογή 2010, σ. I-1289, σκέψη 62).

30 Όσον αφορά το ερώτημα αν, σε περιστάσεις όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης, τα αποτελέσματα ελέγχου που διεξήχθη εκ των υστέρων αποτελούν εκτιμήσεις στις οποίες έχει προβεί νομίμως το κράτος εξαγωγής και οι οποίες, συνεπώς, δεσμεύουν τις αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής, πρέπει να επισημανθεί κατ' αρχάς ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Afasia, είναι δυνατή η διεξαγωγή χωρίς αίτηση των αρχών του κράτους μέλους εισαγωγής εκ των υστέρων ελέγχου πιστοποιητικών EUR.1 που έχουν εκδοθεί από κράτος ΑΚΕ.

31 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, επιπλέον των προβλεπομένων στο άρθρο 32, παράγραφοι 1 έως 6, του πρωτοκόλλου 1, η παράγραφος 7 του άρθρου αυτού ορίζει ότι το κράτος ΑΚΕ εξαγωγής, με δική του πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήσεως της Κοινότητας, διεξάγει τις κατάλληλες έρευνες για τον εντοπισμό και την πρόληψη των παραβάσεων των διατάξεων του πρωτοκόλλου αυτού.

32 Κατά συνέπεια, όπως υποστήριξαν στις γραπτές τους παρατηρήσεις η Τσεχική και η Ιταλική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή, και όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 23 των προτάσεών του, πρέπει να διεξάγεται εκ των υστέρων έλεγχος όχι μόνο όταν αυτό ζητείται από το κράτος μέλος εισαγωγής, αλλά επίσης, γενικότερα, όταν κατά την άποψη ενός από τα συμβαλλόμενα κράτη ή της Επιτροπής, η οποία, κατά το άρθρο 211 ΕΚ, οφείλει να μεριμνά για την ορθή εφαρμογή της συμφωνίας, υπάρχουν ενδείξεις από τις οποίες θα μπορούσε να προκύψει υποψία παρατυπιών όσον αφορά την καταγωγή των εισαχθέντων εμπορευμάτων (βλ., κατ' αναλογίαν, προπαρατεθείσες αποφάσεις Σφακιανάκης, σκέψεις 30 και 31, καθώς και Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 82).

33 Ακολούθως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 32, παράγραφος 7, του πρωτοκόλλου 1 επιτρέπει στο κράτος ΑΚΕ εξαγωγής να καλέσει την Ένωση να συμμετέχει στις έρευνες. Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η ερευνητική αποστολή της OLAF πραγματοποιήθηκε, όπως πιστοποιούν τα πρακτικά της αποστολής αυτής, μετά από πρόσκληση του τζαμαϊκανού Υπουργείου Εξωτερικών και Εξωτερικού Εμπορίου. Υπό τις συνθήκες αυτές, αντίθετα προς όσα υποστηρίζει η Afasia, η έρευνα που διεξήγαγε η OLAF στο έδαφος της Τζαμάικα δεν μπορεί να θεωρηθεί ως παρέμβαση στις εσωτερικές υποθέσεις του εν λόγω κράτους και δεν θίγει την κυριαρχία του.

34 Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι δεν διευκρινίζονται ούτε στο πρωτόκολλο 1 ούτε στις άλλες πράξεις της συμφωνίας του Κοτονού οι όροι της συμμετοχής της Ένωσης στις έρευνες στο κράτος ΑΚΕ εξαγωγής. Ελλείψει ειδικών κανόνων και λαμβανομένων υπόψη των σκοπών της ορθής εφαρμογής της εν λόγω συμφωνίας καθώς και της καλής διοικητικής συνεργασίας, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το άρθρο 32, παράγραφος 7, του πρωτοκόλλου αυτού επιτρέπει στο κράτος ΑΚΕ εξαγωγής, αν αυτό το επιθυμεί ή αποδέχεται σχετική πρόταση της Ένωσης, να επωφεληθεί των μέσων και της τεχνογνωσίας της OLAF αναθέτοντας κατά κύριο λόγο σε αυτήν τη διεξαγωγή της έρευνας. Όταν το κράτος ΑΚΕ εξαγωγής προβαίνει στην επιλογή αυτή, αρκεί, για να ασκήσει προσηκόντως τις εξουσίες του ως υπεύθυνο του εκ των υστέρων ελέγχου, να αναγνωρίσει, με τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση και εγγράφως, ότι υιοθετεί τα αποτελέσματα των ερευνών που διεξήγαγε η OLAF.

35 Συναφώς, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 25 και 29 των προτάσεών του, η αναγνώριση αυτή των αποτελεσμάτων των ερευνών πρέπει να χρονολογείται και να υπογράφεται προσηκόντως για λογαριασμό του κράτους ΑΚΕ εξαγωγής, ενώ το γεγονός ότι τα αποτελέσματα αυτά περιλαμβάνονται σε έγγραφο το οποίο φέρει λογότυπο της OLAF είναι άνευ σημασίας εν προκειμένω.

36 Καθόσον το άρθρο 32, παράγραφος 7, του εν λόγω πρωτοκόλλου δεν περιέχει εξάλλου διατάξεις σχετικές με τη μορφή την οποία πρέπει να λάβει η γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων αυτών στο κράτος μέλος εισαγωγής προκειμένου να δεσμεύουν τις

αρχές του, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η αποστολή σε αυτές των πρακτικών των ερευνών της OLAF προσηκόντως υπογεγραμμένων για λογαριασμό του κράτους ΑΚΕ εξαγωγής και στα οποία διαπιστώνεται με σαφήνεια ότι τα πιστοποιητικά EUR.1 είναι ανακριβή και, ως εκ τούτου, άκυρα έχει ως αποτέλεσμα τα αποτελέσματα αυτά να μπορούν να αντιταχθούν στις εν λόγω αρχές.

37 Τέλος, όσον αφορά το ζήτημα, το οποίο επίσης τέθηκε από την Afasia, αν το πρόσωπο που υπέγραψε τα πρακτικά για λογαριασμό του κράτους ΑΚΕ εξαγωγής είχε τη σχετική αρμοδιότητα κατά το δίκαιο του κράτους αυτού, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αφενός, ελλείψει τέτοιας αρμοδιότητας δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αυτό το κράτος ΑΚΕ υιοθέτησε ως δικά του τα αποτελέσματα των ερευνών και, αφετέρου, ότι η αμοιβαία εμπιστοσύνη η οποία χαρακτηρίζει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών ΑΚΕ εξαγωγής και των κρατών μελών εισαγωγής έχει ως συνέπεια να μην οφείλουν τα δεύτερα να ελέγχουν συστηματικά την εγκυρότητα των υπογραφών προσώπων τα οποία έχουν προφανώς την εξουσία να δεσμεύουν το κράτος ΑΚΕ στον τομέα των εξαγωγών.

38 Κατά συνέπεια, μόνο σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς την αρμοδιότητα του προσώπου που υπέγραψε για λογαριασμό του κράτους εξαγωγής απόκειται στις αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής να εξακριβώσουν απευθυνόμενες στο οικείο κράτος ΑΚΕ αν το εν λόγω πρόσωπο είχε όντως την εξουσία να το δεσμεύει στον τομέα αυτό.

39 Εν προκειμένω, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει αν, λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που περιλαμβάνουν τα πρακτικά των ερευνών και των επιχειρημάτων που προέβαλε η Afasia όσον αφορά τη φερόμενη αναρμοδιότητα του μόνιμου γραμματέα του Υπουργείου Εξωτερικών και Εξωτερικού Εμπορίου να υπογράψει το έγγραφο αυτό για λογαριασμό της Τζαμάικα, το Hauptzollamt όφειλε να προβεί σε σχετική εξακρίβωση.

40 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου 1 έχει την έννοια ότι τα αποτελέσματα εκ των υστέρων ελέγχου της ακρίβειας της αναγραφόμενης σε πιστοποιητικά EUR.1 που έχουν εκδοθεί από κράτος ΑΚΕ καταγωγής των εμπορευμάτων ο οποίος συνίστατο κατ'

ουσίαν σε έρευνες που διεξήγαγε η Επιτροπή, και ειδικότερα η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης, στο κράτος αυτό μετά από πρόσκλησή του δεσμεύουν τις αρχές του κράτους μέλους όπου εισήχθησαν τα εμπορεύματα αυτά, εφόσον, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει, οι αρχές αυτές έχουν λάβει έγγραφο το οποίο αναγνωρίζει με τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση ότι αυτό το κράτος ΑΚΕ υιοθετεί τα εν λόγω αποτελέσματα.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

41 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινισθεί, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του τελωνειακού κώδικα έχει την έννοια ότι σε περίπτωση κατά την οποία τα πιστοποιητικά EUR.1 για εμπορεύματα που εισήχθησαν στην Ένωση ακυρώθηκαν, λόγω πλημμελειών κατά την έκδοση των πιστοποιητικών αυτών, και δεν κατέστη δυνατή η επιβεβαίωση της αναγραφόμενης στα πιστοποιητικά προτιμησιακής καταγωγής επί τη βάσει του εκ των υστέρων διεξαχθέντος ελέγχου ο εισαγωγέας μπορεί να αντιταχθεί σε εκ των υστέρων είσπραξη εισαγωγικών δασμών, προβάλλοντας το επιχείρημα ότι δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι ορισμένα από τα εμπορεύματα αυτά έχουν όντως την προτιμησιακή αυτή καταγωγή.

42 Το εν λόγω δικαστήριο διερωτάται επομένως ως προς τις έννομες συνέπειες που ενδέχεται να έχει η διαπίστωση των υπευθύνων της έρευνας, η οποία παρατίθεται στη σκέψη 21 της παρούσας αποφάσεως, ότι είναι πιθανό ορισμένα από τα εν λόγω εμπορεύματα να ήταν τζαμαϊκανής καταγωγής, καίτοι οι οικείοι εξαγωγείς δεν ήταν σε θέση να παράσχουν σχετικά αποδεικτικά στοιχεία.

43 Συναφώς, επιβάλλεται εκ προοιμίου η υπόμνηση ότι σκοπός του εκ των υστέρων ελέγχου είναι να εξακριβωθεί κατά πόσον η καταγωγή που αναγράφεται στο πιστοποιητικό EUR.1 ανταποκρίνεται στην αλήθεια (απόφαση της 9ης Μαρτίου 2006, C-293/04, Beemsterboer Coldstore Services, Συλλογή 2006, σ. I-2263, σκέψη 32 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

44 Όπως έχει επανειλημμένως κρίνει το Δικαστήριο στο πλαίσιο αυτό, εφόσον από τον εκ των υστέρων έλεγχο δεν επιβεβαιώνεται η αναγραφόμενη στο πιστοποιητικό EUR.1 καταγωγή του εμπορεύματος, πρέπει να συνάγεται ότι το εμπόρευμα είναι άγνωστης καταγωγής και ότι, επομένως, κακώς χορηγήθηκαν το πιστοποιητικό EUR.1 και η δασμολογική προτίμηση (αποφάσεις της 7ης Δεκεμβρίου 1993, C-12/92, Huygen κ.λπ., Συλλογή 1993, σ. I-6381, σκέψεις 17 και 18· της 14ης Μαΐου 1996, C-153/94 και C-204/94, Faroe Seafood κ.λπ., Συλλογή 1996, σ. I-2465, σκέψη 16, καθώς και Beemsterboer Coldstore Services, προπαρατεθείσα, σκέψη 34).

45 Η νομολογία αυτή αποκλείει τη δυνατότητα αποφυγής της εκ των υστέρων εισπράξεως εισαγωγικών δασμών εκ μέρους του εισαγωγέα, με επίκληση της άγνωστης καταγωγής των εμπορευμάτων και, ως εκ τούτου, του ενδεχομένου ορισμένα από τα εμπορεύματα αυτά να έχουν την αναγραφόμενη στα ακυρωθέντα πιστοποιητικά EUR.1 προτιμησιακή καταγωγή.

46 Αντιθέτως, από τη νομολογία προκύπτει ότι η εκ των υστέρων είσπραξη δασμών οι οποίοι δεν καταβλήθηκαν κατά την εισαγωγή είναι φυσική συνέπεια του γεγονότος ότι δεν είναι δυνατή μέσω του εκ των υστέρων ελέγχου η επιβεβαίωση της αναγραφόμενης στο πιστοποιητικό EUR.1 καταγωγής των εμπορευμάτων (προπαρατεθείσες αποφάσεις Huygen κ.λπ., σκέψη 19, και Faroe Seafood κ.λπ., σκέψη 16).

47 Για να μπορέσει ο εισαγωγέας να επικαλεστεί λυσιτελώς δικαιολογημένη εμπιστοσύνη δυνάμει του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, του τελωνειακού κώδικα και, επομένως, να τύχει της προβλεπόμενης από τη διάταξη αυτή εξαιρέσεως από την εκ των υστέρων είσπραξη, πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς τρεις προϋποθέσεις. Καταρχάς, η αντικανονική χορήγηση των πιστοποιητικών EUR.1 πρέπει να οφείλεται σε λάθος των ιδίων των αρμοδίων αρχών, εν συνεχεία, το λάθος των αρχών αυτών πρέπει να είναι τέτοιας φύσεως ώστε λογικά να μην μπορούσε να ανακαλυφθεί από καλόπιστο οφειλέτη και, τέλος, ο οφειλέτης πρέπει να έχει τηρήσει όλες τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις Faroe Seafood κ.λπ., προπαρατεθείσα, σκέψη 83· της 3ης Μαρτίου 2005, C-499/03 P, Biegi Nahrungsmittel και Commonfood κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-1751, σκέψη 46, καθώς και της 18ης Οκτωβρίου 2007, C-173/06, Agrover, Συλλογή 2007, σ. I-8783, σκέψη 30).

48 Όταν, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, οι αρχές του κράτους εξαγωγής έχουν χορηγήσει ανακριβή πιστοποιητικά EUR.1 στο πλαίσιο συστήματος διοικητικής συνεργασίας, η χορήγηση αυτή πρέπει, βάσει του εν λόγω άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, να θεωρηθεί ως λάθος των εν λόγω αρχών, εκτός αν βεβαιωθεί ότι τα πιστοποιητικά αυτά εκδόθηκαν με βάση ανακριβή παρουσίαση των πραγματικών περιστατικών από τον εξαγωγέα. Αν τα εν λόγω πιστοποιητικά εκδόθηκαν με βάση ψευδείς δηλώσεις του εξαγωγέα, δεν πληρούται η πρώτη από τις τρεις προαναφερθείσες σωρευτικές προϋποθέσεις και, κατά συνέπεια, πρέπει να πραγματοποιηθεί η εκ των υστέρων είσπραξη των εισαγωγικών δασμών, εκτός αν, μεταξύ άλλων, είναι προφανές ότι οι αρχές που χορήγησαν τα πιστοποιητικά γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι τα εμπορεύματα δεν πληρούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις υπαγωγής σε προτιμησιακή μεταχείριση.

49 Καίτοι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, το αιτούν δικαστήριο δεν αμφισβητεί τη διαλαμβανόμενη στα πρακτικά του διενεργηθέντος ελέγχου διαπίστωση κατά την οποία οι τζαμαϊκανές αρχές δεν γνώριζαν ούτε μπορούσαν να γνωρίζουν ότι τα υφάσματα που εξήγαγε η ARH δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις για να θεωρηθούν τζαμαϊκανής καταγωγής, διερωτάται, εντούτοις, αν το Hauptzollamt φέρει το βάρος να αποδείξει ότι τα ανακριβή πιστοποιητικά εκδόθηκαν βάσει ψευδών δηλώσεων εκ μέρους της εταιρίας αυτής ή αν απόκειται στην Afasia να αποδείξει ότι η ARH προέβη σε ακριβή παρουσίαση των πραγματικών περιστατικών στις τζαμαϊκανές αρχές.

50 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, ειδικότερα, με ποιον τρόπο πρέπει να εφαρμοστεί, σε περιστάσεις όπως αυτές της κύριας δίκης, η ερμηνεία που έδωσε το Δικαστήριο στο άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, του τελωνειακού κώδικα στην προπαρατεθείσα απόφαση Beemsterboer Coldstore Services.

51 Με την εν λόγω απόφαση, το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν μπορεί να απαιτείται από τις τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής να αποδείξουν ότι ο εξαγωγέας δήλωσε ψευδή στοιχεία, όταν προκύπτει ότι αυτός δεν είχε φυλάξει τα σχετικά με τα επίμαχα εμπορεύματα έγγραφα για τουλάχιστον τρία έτη, παρά τη σχετική υποχρέωση βάσει της εφαρμοστέας νομοθεσίας. Πράγματι, υπ' αυτές τις συνθήκες, οι εν λόγω αρχές δεν είχαν τη δυνατότητα να αποδείξουν αν τα στοιχεία που δηλώθηκαν με σκοπό την

έκδοση του πιστοποιητικού EUR.1 ήταν ακριβή ή ανακριβή (απόφαση Beemsterboer Coldstore Services, προπαρατεθείσα, σκέψη 40).

52 Η Afasia υποστηρίζει ότι η λύση αυτή, την οποία έδωσε το Δικαστήριο στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Beemsterboer Coldstore Services, δεν μπορεί να εφαρμοστεί στην υπόθεση της κύριας δίκης, καθώς η ARH αδυνατούσε να τηρήσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 28 του πρωτοκόλλου 1 υποχρέωσή της περί φυλάξεως των σχετικών εγγράφων επί τρία τουλάχιστον έτη, επειδή τα εργοστάσιά της είχαν καταστραφεί από τυφώνα πριν τη λήξη της περιόδου αυτής. Αυτό το στοιχείο ανωτέρας βίας έχει ως συνέπεια να μην μπορεί πλέον να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αν τα πιστοποιητικά είχαν εκδοθεί βάσει ψευδών δηλώσεων του εξαγωγέα και ότι η έκδοση των ανακριβών πιστοποιητικών EUR.1 να πρέπει να θεωρηθεί λάθος των τζαμαϊκανών αρχών.

53 Εντούτοις, η επιχειρηματολογία αυτή δεν λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι η OLAF, λόγω ότι δεν έτυχε της συνεργασίας των ιδιοκτητών του ομίλου Afasia, και δεδομένου ότι στα εργοστάσια και τα γραφεία της ARH δεν βρέθηκαν έγγραφα, κατά την έκτακτη επιθεώρηση που διεξήγαγε σε συνεργασία με τις τζαμαϊκανές αρχές, έστρεψε την έρευνά της προς τα έγγραφα μεταφοράς καθώς και τα σχετικά με τα εξαχθέντα φορτία εμπορευμάτων έγγραφα που είχαν στην κατοχή τους οι τζαμαϊκανές αρχές και συνέκρινε τα δεδομένα που αναγράφονταν στα έγγραφα αυτά με εκείνα που είχαν διαβιβαστεί από τις κινεζικές τελωνειακές αρχές. Επί τη βάσει των εγγράφων και της συγκρίσεως των δεδομένων, συνήχθη το συμπέρασμα ότι οι δηλώσεις στις οποίες είχαν προβεί ενώπιον των τζαμαϊκανών αρχών σχετικά με την καταγωγή των εμπορευμάτων αυτών η ARH και λοιποί τζαμαϊκανοί εξαγωγείς δεν μπορούσαν παρά να είναι ψευδείς.

54 Πάντως, όπως ορθώς παρατήρησαν η Ιταλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή, όταν οι αρχές του κράτους εξαγωγής έχουν οδηγηθεί σε πλάνη από τους εξαγωγείς, η χορήγηση ανακριβών πιστοποιητικών EUR.1 δεν μπορεί να θεωρηθεί λάθος των αρχών αυτών. Συναφώς, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι μόνον τα λάθη που μπορούν να καταλογιστούν σε ενεργή συμπεριφορά των αρμοδίων αρχών γεννούν δικαίωμα για τη μη εκ των υστέρων είσπραξη των δασμών. Ελλείψει τέτοιου λάθους, το

άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, του τελωνειακού κώδικα δεν παρέχει στον οφειλέτη τη δυνατότητα επικλήσεως δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (βλ., μεταξύ άλλων, προπαρατεθείσες αποφάσεις Faroe Seafood κ.λπ., σκέψεις 91 και 92, καθώς και Agrover, σκέψη 31). Υπό τις περιστάσεις αυτές, τα επιχειρήματα της Afasia τα οποία στηρίζονται στην επέλευση ανωτέρας βίας καθίστανται αλυσιτελή.

55 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, του τελωνειακού κώδικα έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση κατά την οποία ακυρωθούν τα πιστοποιητικά EUR.1 που εκδόθηκαν για την εισαγωγή εμπορευμάτων στην Ένωση λόγω του ότι η χορήγηση των πιστοποιητικών αυτών βαρύνεται με πλημμέλειες και δεν κατέστη δυνατή η επιβεβαίωση της αναγραφόμενης σε αυτά προτιμησιακής καταγωγής κατά τον εκ των υστέρων έλεγχο, ο εισαγωγέας δεν μπορεί να αντιταχθεί σε εκ των υστέρων είσπραξη των εισαγωγικών δασμών υποστηρίζοντας ότι δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι ορισμένα από τα εμπορεύματα αυτά έχουν όντως την εν λόγω προτιμησιακή καταγωγή.

Επί των δικαστικών εξόδων

56 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Το άρθρο 32 του πρωτοκόλλου 1 του παραρτήματος V της συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ των μελών της ομάδας των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφετέρου, που υπογράφηκε στο Κοτονού, στις 23 Ιουνίου 2000, και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 2003/159/ΕΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2002, έχει την έννοια ότι τα αποτελέσματα εκ των υστέρων ελέγχου της ακρίβειας της αναγραφόμενης σε πιστοποιητικά EUR.1 που έχουν εκδοθεί από κράτος ΑΚΕ καταγωγής των εμπορευμάτων ο οποίος συνίστατο κατ' ουσίαν σε έρευνες που διεξήγαγε η Επιτροπή, και ειδικότερα η OLAF, στο κράτος αυτό μετά από πρόσκλησή του δεσμεύουν τις αρχές του κράτους μέλους όπου εισήχθησαν τα εμπορεύματα αυτά, εφόσον, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει, οι αρχές αυτές έχουν λάβει έγγραφο το οποίο αναγνωρίζει με τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση ότι αυτό το κράτος ΑΚΕ υιοθετεί τα εν λόγω αποτελέσματα.

2) Το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 2700/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2000, έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση κατά την οποία ακυρωθούν τα πιστοποιητικά EUR.1 που εκδόθηκαν για την εισαγωγή εμπορευμάτων στην Ένωση λόγω του ότι η χορήγηση των πιστοποιητικών αυτών βαρύνεται με πλημμέλειες και δεν κατέστη δυνατή η επιβεβαίωση της αναγραφόμενης σε αυτά προτιμησιακής καταγωγής κατά τον εκ των υστέρων έλεγχο, ο εισαγωγέας δεν μπορεί να αντιταχθεί σε εκ των υστέρων είσπραξη των εισαγωγικών δασμών υποστηρίζοντας ότι δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι ορισμένα από τα εμπορεύματα αυτά έχουν όντως την εν λόγω προτιμησιακή καταγωγή.

(υπογραφές)